

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2026-09-03
Besvaras senast
2026-09-09 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stennergard (M)

2025/26:1013 Avrättningarna i Iran

Lejon- och solrevolutionen betecknar de landsomfattande protesterna som inleddes den 28 december 2025 mot statligt förtryck och den islamiska republiken, som för närvarande ockuperar landet. Rörelsen, som bland annat använde den förbjudna förrevolutionära lejon- och solflaggan som symbol, växte snabbt till den mest omfattande resningen mot regimen sedan 1979. Myndigheterna svarade med ett mycket hårt tillslag. Tusentals människor dödades under protesterna, officiellt drygt 3 100 enligt iranska uppgifter, medan oberoende källor som HRANA har bekräftat mer än 7 000 dödsfall och utreder ytterligare tusentals fall. Tiotusentals personer greps. Troligtvis massakrerades över 50 000 människor.

Efter att gatorna tystats har avrättningar av gripna demonstranter blivit ett centralt instrument för att avskräcka och återta kontroll. Minst ett trettiotal personer kopplade till januariprotesterna 2026 hade avrättats fram till slutet av augusti 2026. Därutöver har ytterligare personer från 2022 års ”Kvinna, liv, frihet”-protesterna avrättats under 2026. Totalt genomfördes mer än 500 avrättningar i Iran under årets första åtta månader.

Under augusti 2026 fortsatte avrättningarna. Bland de dokumenterade fallen fanns Arvin Kheirhahan, som hängdes den 1 augusti i Shahrud; Shahram Sadeghi den 16 augusti i Karaj; Ghaem Hosseini den 20 augusti i Isfahan. I slutet av juli hängdes Amirhossein Safari och Abolfazl Sepahi offentligt på Alikhani-torget i Isfahan, samma plats där säkerhetsstyrkor, enligt regimens myndigheter, dödades den 8 januari. Två andra i samma grupp hade avrättats den 19 juli. Den 31 augusti dömde en revolutionsdomstol i Isfahan ytterligare tio personer till döden i ett separat grupparende. Många av de dömda är unga vuxna.

De vanligaste anklagelserna är *moharebeh* (fiendskap mot Gud), *efsad-e fel-arz* (korruption på jorden), delaktighet i dödande av säkerhetspersonal samt samarbete med fiendliga stater. Processerna sker i revolutionsdomstolar, ofta i grupp, efter isolering och med bekännelser som, enligt människorättsorganisationer, har tillkommit under tortyr. FN:s faktainsamlingsmission, Amnesty International och Iran Human Rights beskriver rättegångarna som grovt orättvisa och avrättningarna som godtyckliga. Flera dussin personer, enligt vissa uppgifter över 60, sitter fortfarande i dödszell.

Mönstret är inte nytt. Efter protesterna 2022 avrättades ett tiotal demonstranter under de följande åren. Den nuvarande vågen är dock den mest intensiva på decennier och används öppet för att kväsa opposition och signalera att vidare motstånd kommer att mötas med dödsstraff.

Även nu i september har vi avrättningar att vänta. Omvärlden måste agera. Fortsatt tystnad och splittrat diplomatiskt tryck ger regimen utrymme att fortsätta avrättningarna. Konkreta åtgärder, såsom riktade sanktioner mot ansvariga domare och säkerhetschefer, krav på oberoende övervakning, skydd för familjer och försvarare samt samordnat politiskt tryck för att stoppa avrättningar och godtyckliga rättegångar, är nödvändiga om fler liv ska räddas.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka konkreta åtgärder vidtar ministern och regeringen i syfte att stoppa avrättningarna i Iran och samla det internationella samfundet mot dessa avrättningar?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann